Jerzy Łapo

WYSTAWA MANIEREK W WĘGORZEWIE

Odzyskiwanie przez Polskę niepodległości po ponad wieku niebytu państwowego było procesem skomplikowanym, w którym udział wzięli Polacy spod trzech zaborów. Wielu z nich do 1918 roku służyło w armiach austriackiej, niemieckiej i rosyjskiej. Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie, włączając się w świętowanie setnej rocznicy wskrzeszenia Rzeczypospolitej, zorganizowało wystawę „Wierni towarzysze". Manierki wojskowe z czasów poprzedzających odzyskanie przez Polskę niepodległości ze zbiorów Łukasza Józefa Hubacza. Wernisaż wystawy odbył się 13 kwietnia 2018 roku. Finisaż, podczas którego zaplanowano premierę katalogu, zaplanowano na 30 listopada 2018 roku. Do 30 września ekspozycję odwiedziło 5287 osób.

Na wystawie zgromadzono blisko trzysta manierek z prywatnej kolekcji liczącej prawie 3000 egzemplarzy. Główną i największą część ekspozycji stanowią naczynia używane podczas I wojny światowej w armiach austriackiej, niemieckiej i rosyjskiej. To z nich albo z tego typu manierek mogli pić także Polacy służący pod zaborczymi sztandarami. Naczynia wykonane z różnych materiałów: metali, szkła, drewna, pogrupowano, stosując jako kryterium nazwę państwa, w którym produkowano poszczególne wzory manierek. Niektóre eksponaty prezentowane są wraz z kubkami, elementami okładzin, pokrowców, szelek etc. Na szczególną uwagę zasługują naczynia zdo-

1. *Węgorzewo, Muzeum Kultury Ludowej. Manierki prezentowane na wystawie. Fot. Janusz Pilecki.*

bione przez jeńców przebywających w niemieckiej niewoli. Wśród nich jest między innnymi carska manierka zaopatrzona w cywilne zamknięcie „kapslowe", ofiarowana oficerowi przez współtowarzyszy niewoli (Polaków i Rosjan), którzy razem przeszli szlak bitew „tannenberskich" w końcu sierpnia 1914 roku pod Orłowem (Orlau), Zimną Wodą (Grünfliess) i Waplewem (Waplitz).

Zbiór uzupełniają starsze manierki i ich repliki, przede wszystkim z XIX stulecia (między innnymi klepkowe), pozwalające śledzić ewolucję tego typu naczyń w różnych armiach świata. Unikatowe są również (nie)manierki – „manierkokształtne", bogato zdobione naczynia żołnierzy niemieckich odchodzących do cywila. Na ekspozycji prezentowane są także oryginalne fotografie i pocztówki przedstawiające żołnierzy z manierkami, elementy uzbrojenia i wyposażenia wojskowego (między innnymi zestaw chlebak i manierka żołnierza niemieckiego), menażki, łyżki, butelki, także oryginalne katalogi z ofertą manierek, zabawki militarne, a nawet bombka choinkowa w formie manierki. Opis wystawy zawarto na dwunastu dużych planszach zaopatrzonych w powiększone reprodukcje fotografii i pocztówek (*Manierka nie tylko w Starym Testamencie*, *Niektóre surowce manierkowe*, *Manierki w zaborze rosyjskim*, *Manierki w zaborze austriackim*, *Manierki pruskie*, *Manierki w niewoli*, *Manierki oficerskie i piersiówki*, *Dzieci z manierką*, *(Nie)manierki rezerwistów*).

Jerzy Łapo
(Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie)

„Wierni towarzysze". Manierki wojskowe z czasów poprzedzających odzyskanie przez Polskę niepodległości ze zbiorów Łukasza Józefa Hubacza. Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie, 13 kwietnia – 30 listopada 2018 roku, autor Łukasz Józef Hubacz, kurator Jerzy Łapo, oprawa plastyczna Katarzyna Dżurko-Piasecka.